

Asia: Tulevaisuusvaliokunnan kuuleminen 21.10.2015, HE 30/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Hallituksen kärkihankkeet: riskienarviointia

Valiokunta on pyytänyt VNK:sta arviota kärkihankkeiden kokonaisuudesta, erityisesti vaikuttavuuden ja riskienarvioinnin näkökulmista. VNK:n hallituksen strategiasihteeristö tukee hallitusta strategiaprosessin kokonaisuuden koordinaatiossa. Hallituksen kärkihankkeet ja hallituksen toimintasuunnitelma ovat osa uutta hallituksen strategiaprosessia.

Hallituksen strategiaprosessi on rakennettu siten, että voidaan hallita useita hallituksen johtamistyössä 2000-luvulla tunnistettuja riskejä.

1. Toimintaympäristön nopeat ja ennakoimattomat muutokset
 - Hallituksen toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain samanaikaisesti JTS:n kanssa.
 - Hallintaa tukee myös hyvä ennakointityö, jossa VNK:lla ja TuV:lla on yhteistyötä.
2. Liiallinen tavoitteiden määrä vailla selkeitä päätavoitteita
 - Hallitaan strategisella hallitusohjelmalla ja muutosohjelmaa viitoittavalla toimintasuunnitelmalla.
3. Toimeenpanon eteneminen hiipuu
 - Hallitaan aikatauluttamalla toimintasuunnitelma ja seuraamalla aikataulussa pysymistä tiiviisti hallituksen strategiaistunnoissa.
4. Tavoitteiden ja resurssien irtaantuminen toisistaan, mistä seuraavat epärealistiset tavoitteet
 - Hallitaan kiinnittämällä kärkihankkeiden toimeenpanoon rahoitusta.
5. Hallituksen johtaminen siiloutuu ministerikohtaiseksi "oman salkun kantamiseksi"
 - Hallitaan mm. tiheillä hallituksen strategiaistunnoilla ja kärkihankkeita yhteisesti johtavilla ministerityöryhmillä.
6. Toimenpiteiden myönteiset vaikutukset kasvun edellytyksiin tai julkiseen talouteen jäävät suunniteltua vähäisemmiksi
 - TEAS-rahalla tuetaan arviointityötä, joka tutkimuksiin ja selvityksiin, n. 10 M euroa / vuosi.
 - Kokonaisuutena kärkihankkeiden vaikutukset käyvät ilmi vasta viiveellä, täysimääräisesti vasta hallituskauden jälkeen.

Toimintapauudistuksilla laaja-alaiset, mutta vaikeasti mitattavat vaikutukset

Painopistealue Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen sisältää uudenlaisia toimintatapoja. Näissä onnistuminen edellyttää laajaa soveltamista hallinnossa, joten niiden vaikuttavuuden mittaaminen on vaativaa. Vaikutukseltaan ne ovat kuitenkin potentiaalisesti laajimpia. Julkisuudessa kärkihankkokokonaisuutta on käsitelty erityisesti euromääräisestä näkökulmasta. Tämä ei anna koko kuvaa, koska osaan toimenpiteistä ei ole sidottu lainkaan kärkihankerahoitusta. Mm. säädösten sujuvoittamisella voi olla laajamittaisia vaikutuksia, jos se onnistuu vauhdittamaan kulttuurinmuutosta, jossa ylisääntelyä pyritään keventämään.

Kärkihankkeet ja eduskuntatyö

- Synnyttääkö hallituksen uusi strategiaprosessi muutostarpeita eduskuntatyöhön tai eduskunnan ja hallituksen dialogiin? Esimerkiksi:
 - o Jonkin painopistealueen kärkihankkeet valiokuntien tarkasteluun kokonaisuuksina? Esimerkiksi sosiaali- ja terveysvaliokunta voisi tarkastella hyvinvoinnin ja terveyden painopistealueen kärkihankkeita.
 - o Eduskunnan ja VNK:n yhteistyömuodot?